

جمهوری اسلامی ایران

نخست وزیر

بسمه تعالی

۵۴۷ / ۲۳۰۰

۱۳۹۸، ۱، ۲۸

شماره ۱۱۹
۹۳۴۸/۹/۴۹

برادر گرامی حجت الاسلام والمسلمین آقای هاشمی رفسنجانی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه موافقت نامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در امر احداث و بهره برداری تاسیسات آبی خداآفرین و قیز قلغ سی بر روی رودخانه آمون ارس که بنا به پیشنهاد مهائی م/۲۹۲۷ مورخ ۱۲/۱۰/۶۷ وزارت نیرو در هیات وزیران به تصویب رسیده به پیوست ابلاغ و تقاضای تصویب آنرا دارد.

میر حسن موسوی
نخست وزیر

رونوشت

- دفتر ریاست جمهوری
- دفتر هیات دولت
- اداره کل امور مجلس نخست وزیری
- شورای نگهبان ✓

شماره
پانزده
پوست

مقدمه توجیهی

نظر به اینکه احداث و بهره‌برداری تاسیسات آبی بر روی رودخانه مرزی ارس با توجه به منافع مشترک کشور جمهوری اسلامی ایران و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی مستلزم همکاری دولتهای دو کشور می‌باشد علیهذا لایحه زیر تقدیم میگردد:

"لایحه موافقت نامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در امر احداث و بهره‌برداری تاسیسات آبی خداآفرین و قیز قلعه‌سی بر روی رودخانه مرزی ارس"

ماده واحده

موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در امر احداث و بهره‌برداری تاسیسات آبی خداآفرین و قیز قلعه‌سی بر روی رودخانه مرزی ارس مشتمل بر یک مقدمه و یازده ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده میشود.

وزیر نیرو
آر. نوری‌دلشده

وزیر امور خارجه
ر. کرمی

نخست وزیر

۱۳۵۸/۱۱/۲۷

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

موافقتنامه

بین

دولت جمهوری اسلامی ایران

و

اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی

راجع به

همکاری در احداث و بهره برداری تاسیسات آبی خداآفرین و

قیز قلعه سی رودخانه سرریزی ارس

مقدمه :

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی با توجه به مناسبات حسن همجواری موجود فیما بین به پیروی از تمایل متقابل به تحکیم و توسعه بیشتر همکاری اقتصادی و فنی بر اساس اصول برابری ، عدم مداخله در امور داخلی یکدیگر و احترام کامل به حاکمیت ملی دو کشور و منافع متقابل بر اساس حق مساوی هر یک از طرفین نسبت به کلیه منابع آب و انرژی قسمتهای سرحدی رود ارس در مورد مسائل زیر توافق نمودند :

ماده ۱ - دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی از طریق سازمانهای ذیربط ایران و شوروی و با شرایط مساوی در امر احداث و بهره برداری تاسیسات آبی خداآفرین و قیز قلعه سی رودخانه سرریزی ارس ، همکاری خواهند نمود .

تاسیسات آبی مذکور در مالکیت مشترک ایران و شوروی بوده و به نسبت مساوی به طرفین تعلق خواهد داشت . هیچ یک از طرفین نمیتوانند تاسیسات مذکور را منتزاع نموده و یا بنحوی از آنها ، به اشخاص حقیقی یا حقوقی و یا به دولتهای دیگر واگذار نماید .

ماده ۲ - طرفین اعتبارات لازم برای احداث تاسیسات آبی پستی بینی شده در ماده یک این موافقتنامه را با شرایط مساوی تامین مینمایند ، بنحوی که هر طرف ۵۰ درصد هزینه های احداث تاسیسات مذکور را پرداخت نماید .

ماده ۳ - طرفین بمنظور احداث تاسیسات مذکور منطقه مشترک ساختمانی را تعیین نموده و نحوه عبور اتباع هر دو کشور از مرز ایران و شوروی و نحوه ورود تجهیزات و مصالح به منطقه فوق را با استفاده از تجربه همکاری در احداث تاسیسات موجود آب و برق واقع در رود ارس مورد توافق قرار خواهند داد .

ماده ۴ - سازمانهای ذیصلاح ایران و شوروی بر اساس طرحهای فنی مربوطه ، قراردادهای لازم متضمن شرایط همکاری جهت احداث تاسیسات آبی موضوع این موافقتنامه را منعقد خواهند نمود .

ماده ۵ - هر یک از طرفین بطور مستقل هزینه عملیات جاری ، بهره برداری ، تعمیر و نگهداری کلیه تاسیسات ماشین آلات و مخزن آب را که در خاک خود واقع شده است ، انجام داده و هرگونه اقدامیکه در صحت و حفظ تاسیسات آبی و طرز کار عادی آن تاسیسات خلل و نقی وارد آورد خودداری خواهند نمود .

در صورتیکه نیاز فنی در مورد انجام عملیات مشترک جهت پایداری سد و تاسیسات آبی و مخزن آب و یا موارد دیگری باشد ، طرفین بر اساس توافق متقابل بصورت مشترک کارهای

مربوطه را انجام و هزینه های مربوط به آنرا بصورت مساوی پرداخت خواهند نمود.

ماده ۶ - نظریه حق مساوی هر یک از طرفین برای بهره برداری از تمام منابع آب و انرژی قسمتهای مسرزی رودخانه ارس، شرایط اداره و بهره برداری از تاسیسات آبی خداآفرین و قیزقلعه سی و نیز نحوه استفاده از منابع آب و انرژی رود ارس. بادر نظر گرفتن وجود تاسیسات مذکور و با استفاده از تجربه همکاری در اداره و بهره برداری از تاسیسات موجود آب و برق واقع در رود ارس بطور جداگانه مورد توافق و تأیید سازمانهای ذیصلاح طرفین قرار خواهد گرفت.

۵

ماده ۷ - بر حسب اقتضای کار به اتباع هر دو کشور که در اداره و بهره برداری از تاسیسات آبی مورد بحث مشارکت دارند، حق ورود و اقامت در مناطق خاک کشور دیگری که تاسیسات آبی مشترک در آن واقع شده، داده میشود. طرفین نحوه تحقق حق مذکور را تعیین خواهند نمود.

ماده ۸ - با توجه به وضعیت فنی خاص تاسیسات آبی قیزقلعه سی، مراجع مالعه دو کشور در مورد برقراری خط مرزی ایران و شوروی در محل مذکور، مذاکره خواهند نمود.

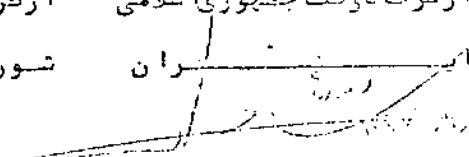
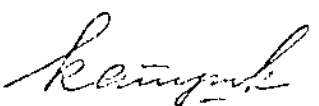
نتیجه مذاکرات در صورت تصویب مراجع مالعه دو کشور بصورت موافقتنامه به امضاء طرفین خواهد رسید.

ماده ۹ - طرفین میتوانند براساس توافق متقابل
بمنظور انجام تعمیرات جاری و اساسی تاسیسات و ماشین آلات
شریک ساعی ننوده و بر مبنای اصل تساوی خدمات متقابلی
را انجام دهند.

ماده ۱۰ - تصفیه حساب سازمانهای ایران و شوروی
مربوط به احداث و اداره و بهره برداری تاسیسات آبی موضوع
این موافقتنامه براساس مفاد موافقتنامه پرداخت بین ایران
و شوروی بعمل خواهد آمد.

ماده ۱۱ - موافقتنامه حاضر طبق مقررات قانونی
دو طرف به تصویب خواهد رسید و تاریخ آخرین اطلاعیه هر یک
از طرفین به طرف دیگر مبنی بر اینکه مراحل قانونی تصویب
شده گردیده ، لازم الاجرا خواهد بود.

این موافقتنامه در یک مقدمه و یازده ماده در تاریخ
۱۵ آذر ۱۳۶۷ شخصی برابر با عدد ۱۹۸۸ میلادی در شهر مسکو
در دو نسخه اصلی به زبانهای فارسی و روسی که هر دو متن متساوی
معتبر میباشد، امضاء گردید.

از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران
از طرف دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی

С О Г Л А Ш Е Н И Е

между Правительством Исламской Республики Иран и Правительством Союза Советских Социалистических Республик о сотрудничестве в строительстве и эксплуатации гидроузлов "Ходааферин" и "Гыз-Галасы" на пограничной реке Аракс

Правительство Исламской Республики Иран и Правительство Союза Советских Социалистических Республик

исходя из существующих взаимных отношений добрососедства,

руководствуясь взаимным стремлением к дальнейшему развитию и укреплению экономического и технического сотрудничества, основанного на принципах равенства, невмешательства во внутренние дела, и полного уважения суверенитета обеих стран и взаимной выгоды,

исходя из равного права каждой из Сторон на все водные и энергетические ресурсы пограничных участков реки Аракс,

договорились о нижеследующем.

Статья I

Правительство Исламской Республики Иран и Правительство Союза Советских Социалистических Республик через соответствующие иранские и советские организации будут сотрудничать на паритетных началах в строительстве и эксплуатации гидроузлов "Ходааферин" и "Гыз-Галасы" на пограничной реке Аракс.

Указанные гидроузлы будут являться общей собственностью Ирана и СССР, принадлежать Сторонам в равных долях и не могут быть одной из Сторон отчуждены или в какой-либо форме переда-

ны третьим физическим или юридическим лицам или государствам.

Статья 2

Необходимое финансирование строительства гидроузлов, предусмотренных статьей I настоящего Соглашения, будет осуществляться Сторонами на паритетных началах, то есть каждая из Сторон оплатит 50% расходов, связанных со строительством упомянутых гидроузлов.

Статья 3

Для осуществления строительства указанных объектов Стороны создадут совместную зону строительства и согласуют порядок перехода государственной границы между Ираном и СССР для граждан этих стран и ввоза оборудования и материалов в эту зону, используя при этом опыт сотрудничества по строительству имеющихся гидроэнергетических сооружений на реке Аракс.

Статья 4

Компетентные иранские и советские организации на основе соответствующих технических проектов заключат контракты, в которых предусматривают условия сотрудничества в строительстве гидроузлов, предусмотренных настоящим Соглашением.

Статья 5

Каждая Сторона самостоятельно, за свой счет будет осуществлять текущую эксплуатацию, ремонт и содержание всех сооружений, оборудования и водохранилищ, которые будут расположены на ее

территории, и не должна предпринимать каких-либо действий, которые могут привести к нарушению целостности, сохранности и нормального функционирования гидроузлов.

В случае возникновения технической необходимости проведения совместных работ, связанных с сохранностью плотин, гидроузлов, водохранилищ, или в других случаях, Стороны по взаимной договоренности совместно выполняют эти работы и оплачивают соответствующие расходы на паритетной основе.

Статья 6

С учетом равного права каждой из Сторон на использование всех водных и энергетических ресурсов пограничных участков реки Аракс, компетентные организации Сторон дополнительно договариваются и устанавливают условия управления и эксплуатации гидроузлов "Ходжааферин" и "Гыз-Галасы", а также порядок использования водных и энергетических ресурсов реки Аракс, связанный с наличием указанных гидроузлов, используя при этом опыт сотрудничества в управлении и эксплуатации имеющихся гидроэнергетических сооружений на реке Аракс.

Статья 7

При производственной необходимости на граждан обеих стран, связанных с управлением и эксплуатацией гидроузлов, распространяется право доступа и пребывания на участках территории другой страны, на которых будут расположены совместные гидроузлы.

Стороны определяют порядок осуществления указанного права.

Статья 8

В связи с особыми техническими условиями гидроузла "Гыз-Галасы" компетентные инстанции двух стран проведут переговоры относительно прохождения пограничной линии между Ираном и СССР на данном участке. Результаты переговоров, после их утверждения компетентными инстанциями двух стран, будут оформлены Сторонами в виде соглашения.

Статья 9

По взаимному согласию Стороны могут объединить свои усилия для производства текущего и капитального ремонтов сооружений и оборудования, оказывая услуги на паритетных началах.

Статья 10

Взаимные расчеты между советскими и иранскими организациями, связанные со строительством, управлением и эксплуатацией гидроузлов, предусмотренных настоящим Соглашением, будут осуществляться на условиях Иранско-Советского платежного соглашения.

Настоящее Соглашение вступает в силу с даты последнего уведомления между Сторонами о выполнении необходимых для этого юридических формальностей в соответствии с законодательством каждой из Сторон.

Совершено в Москве "15" азара 1367 г., что соответствует "6" декабря 1988 г., в двух подлинных экземплярах, каждый на персидском и русском языках, причем оба текста имеют одинаковую силу.

По уполномочию
Правительства Исламской
Республики Иран

По уполномочию
Правительства Союза Со-
ветских Социалистических
Республик

